

O-antifonene i ny oversettelse (*langform og kortform*)

Nedenfor gjengis de såkalte o-antifoner, i langform og kortform, slik de ble vedtatt under liturgikommisjonens formelle annengangsbehandling i november 2021. I spalte til venstre er tilføyd de latinske tekster.

O-antifonene finnes i en langform og en kortform, førstnevnte til bruk som antifon til *Magnificat* i vesper de siste syv dager før jul, sistnevnte til bruk som halleluja-vers i messen i den tilsvarende periode.

Langformen (som altså primært brukes i vesper) har ofte en forseggjort melodi. Til de latinske tekster finnes det en rekke melodier og ulike sangtradisjoner (delvis knyttet til ulike ordenssamfunn).

Typisk for o-antifonene er langformens innledende ord på latin. *Muligheten* til å bruke disse er tatt med på norsk, spesielt med tanke på sang.

Wolfgang Plagge hadde komponert melodien til de tekster som nå står i *Antifonarium til Tidebønnene*. Han har også komponert melodiene til de nye oversettelser. Selv skriver han i en kommentar: «I henhold til gammel praksis kan de synges 1) enten ett ledd for hver dag i uken, 2) eller som en ekspanderende sekvens (ett vers første dag, to annen dag, og så videre inntil alle syv versene synges sammenhengende den siste dagen).»

Det er *foreløpig* et par avvik i meloditekstene i forhold vedtatt tekst (20. og 22. desember), samt en liten skrivefeil i disse (18. desember).

Kortformen (som altså brukes som halleluja-vers i messen) synges på vanlig resitasjonstone og har derfor ikke fått egne komposisjoner.

Selv om liturgikommisjonen for tiden ikke holder på med tidebønnsliturgien (ut over der hvor dette er knyttet til bestemte helgendager), er det som her foreligger, på en måte en foregripelse av arbeidet med den fremtidige tidebønnsliturgi. Oversettelsene avviker en god del fra de som finnes i «studieutgaven» *Tidebønnene – til liturgisk bruk for Den katolske kirke i Norge*, bind I (advent-jul), St. Olav Forlag 1999, s. 612-661, samt andre tidligere oversettelser og gjendiktninger. Det ligger et omfattende arbeid bak de nye tekstene, inklusiv høringer og en rekke behandlinger i kommisjonen.

Et mål for arbeidet har vært å bringe de norske oversettelser nærmere de latinske tekster enn tilfellet ofte så langt har vært. Det har også vært viktig å bruke den aktuelle bibeloversettelse der det siteres fra, alluderes til eller gjøres bruk av bibelske bilder. I tillegg må selve språket være godt, og det må egne seg for sang, og også ellers for liturgisk bruk.

Dette oversettelsesarbeid måtte gjøres nå, til tross for at det kun er kortformen som det er praktisk nødvendig å få på plass (av hensyn til lektionariearbeidet). Men fordi tekstene i begge formene henger så nøye sammen, ble det nødvendig å

få klargjort også en *mulig* utgave av langformene (tekst og melodi). Heri ligger at langformene vil kunne justeres i fremtiden, men da vil man nok måtte ta hensyn til de endelig vedtatte kortformer.

Ingen av oversettelsene har så langt status som offisielle liturgiske tekster, og man har derfor ingen liturgirettslig plikt til å bruke dem ved feiring av liturgien på norsk.

17. desember – langform (Sapientia Altissimi)

*O sapientia, quæ ex ore
Altissimi prodisti, attingens
a fine usque ad finem,
fortiter suaviterque
disponens omnia: veni ad
docendum nos viam
prudentiæ.*

(O sapientia) o Visdom, som gikk ut fra Den høyestes munn, du strekker deg fra himmelrand til himmelrand. Med styrke styrer du alt så vel: Kom, lær oss visdommens vei.

0 Vis - dom, som gikk ut fra Den høy - es - tes munn,
 2 du strek - ker deg fra him - mel - rand til him - mel - rand.
 3 Med styr - ke sty - rer du alt så vel: Kom, lær oss vis - dom - mens vei.

17. desember – kortform

*Sapientia Altissimi, fortiter
suaviterque disponens
omnia:
veni ad docendum nos viam
prudentiæ.*

Den høyestes Visdom, med styrke styrer du alt så vel:
Kom, lær oss visdommens vei.

18. desember – langform (Dux Domus)

*O Adonai et Dux domus
Israel, qui Moysi in igne
flammæ rubi apparuisti, et ei
in Sina legem dedisti: veni ad
redimendum nos in brachio
extento.*

O Adonai, Herre og fyrste for Israels hus, du
som viste deg for Moses i tornebuskens
flammende ild og gav ham loven på Sinai:
Kom, strekk ut din arm og forløs oss.

4

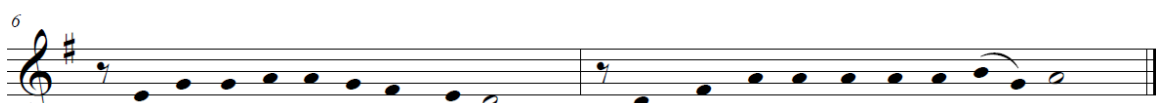
O A - do - na - i, Heer - re og fyrs - te for Is - ra - els hus,

5

du som vis - te deg for Mo - ses i tor - ne - bus - kens flam - men - de ild

6

og gav ham lo - ven på Si - na - i: Kom, strekk ut din arm og for - løs__ oss.

18. desember – kortform

*Dux domus Israel, qui Moysi
in Sina legem dedisti:
veni ad redimendum nos in
brachio extento.*

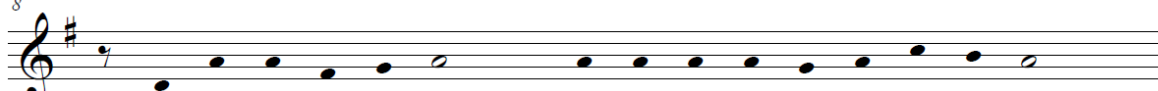
Fyrste for Israels hus, som gav Moses loven på
Sinai:
Kom, strekk ut din arm og forløs oss.

19. desember – langform (Radix Iesse)

*O radix Iesse, qui stas in
signum populorum, super
quem continebunt reges os
suum, quem gentes
deprecabuntur: veni ad
liberandum nos, iam noli
tardare.*

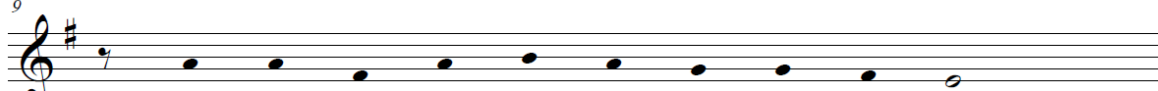
(O radix Iesse) o skudd på Jesse rot, du står som et tegn for folkene; for din skyld skal konger lukke sin munn og folkeslagene skal bønnfalle deg: Kom og fri oss, drøy ikke lenger.

8

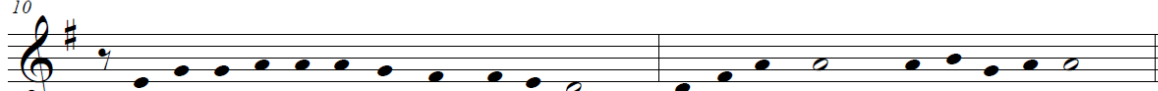
O skudd på Jes - se rot, du står som et tegn for fol - ke - ne;

9

for din skyld skal kon - ger luk - ke sin munn

10

og fol - ke - sla - ge - ne skal bønn - fal - le deg: Kom og fri oss, drøy ik - ke len - ger.

19. desember – kortform

*Radix Iesse, stans in signum
populorum:*

*veni ad liberandum nos, iam
noli tardare.*

Skudd på Jesse rot, du står som et tegn for folkene:
Kom og fri oss, drøy ikke lenger.

20. desember – langform (O clavis)

O clavis David, et sceptrum domus Israel; qui aperis, et nemo claudit; claudis, et nemo aperit: veni et educ vincitum de domo carceris, sedentem in tenebris et umbra mortis.

(O clavis David) o Davids nøkkel og septer for Israels hus, du som åpner så ingen kan lukke, du lukker så ingen kan åpne: Kom og før fangene ut fra fangehullet, de som bor i mørke og dødens skygge.

12

O Da-vids nøk - kel og Is - ra - els sep - ter   du som åp - ner så in - gen kan luk - ke,

14

du luk - ker så in - gen kan åp - ne: Kom   og før fan - ge - ne ut fra fan - ge - hul - let,

16

de som bor i mør - ke og dø - dens skyg - ge.

20. desember – kortform

Clavis David, qui aperis portas aeterni Regni:

veni et educ vincitum de domo carceris sedentem in tenebris.

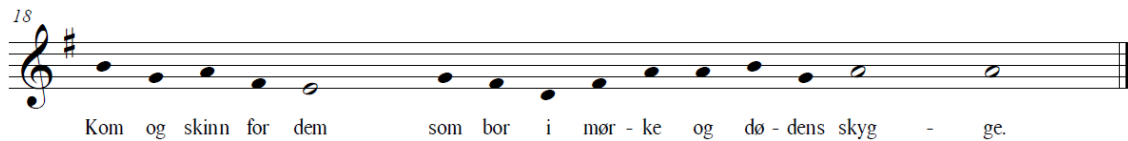
Davids nøkkel, du som åpner det evige rikets porter:

Kom og før fangene ut fra fangehullet, de som bor i mørke.

21. desember – langform (Oriens, splendor)

*O Oriens, splendor lucis
aeternae et sol iustitiae: veni, et
illumina sedentes in tenebris
et umbra mortis.*

(O Oriens) o soloppgang, du stråle fra det evige lys og rettferds sol: Kom og skinn for dem som bor i mørke og dødens skygge.

24. desember – kortform

*Oriens, splendor lucis
aeternae et sol iustitiae:
veni et illumina sedentes in
tenebris et umbra mortis.*

Soloppgang, du stråle fra det evige lys og rettferds sol:
Kom og skinn for dem som bor i mørke og dødens skygge.

22. desember – langform (Rex gentium)

O Rex gentium et desideratus earum, lapisque angularis, qui facis utraque unum: veni et salva hominem, quem de limo formasti.

(O Rex gentium) o folkeslagenes konge og deres lengsel, du hjørnestein som gjorde de to til ett: Kom og frels mennesket som du formet av støv.

19

O fol - ke - sla - ge - nes kon - ge og al - les leng - sel,

20

du hjør - ne - sten som gjor - de de to til ett: Kom og frels men - nes - ket som du for - met av støv.

22. og 23. desember – kortform

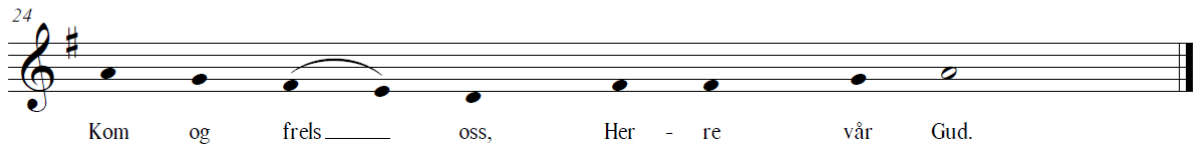
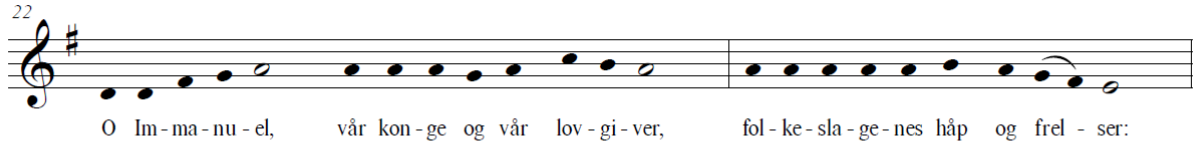
Rex gentium et lapis angularis Ecclesiae: veni et salva hominem quem de limo formasti.

Du folkeslagenes konge og Kirkens hjørnestein:
Kom og frels mennesket som du formet av støv.

23. desember – langform (Emmanuel, Rex)

*O Emmanuel, rex et legifer
noster, expectatio gentium et
salvator earum: veni ad
salvandum nos, Domine Deus
noster.*

(O Emmanuel) o Immanuel, vår konge og vår
lovgiver, folkeslagenes håp og frelser: Kom og
frels oss, Herre vår Gud.

21. desember – kortform

*Emmanuel, rex et legifer
noster:
veni ad salvandum nos,
Domine Deus noster.*

Immanuel, vår konge og vår lovgiver:
Kom og frels oss, Herre vår Gud.